

玉屏自治县跑出粮产“加速度”

Wiil Pienc Zil Zil Xeenp Kgoux Naemx “Il Weex Il Gungc”

□ 张金芳 姚雪

眼下正值水稻移栽关键时期,铜仁市玉屏侗族自治县抢抓农时,依托全程机械化作业开展水稻插秧工作。高效运转的农机穿梭田间,一排排嫩绿秧苗落地生根,为全年粮食稳产增收播撒下丰收的希望。

走进该县麻音塘街道前龙村水稻种植基地,平整开阔的水田阡陌纵横、波光粼粼。田间地头机器轰鸣,农机手熟练操作着插秧机匀速前行,来回作业。机器所到之处,嫩绿的秧苗整齐有序地扎根水田,株距均匀、排布规范,短短十余分钟,大片水田便完成了插秧。

“机器插秧省力又省钱,产量高、米质也好,煮出来的米饭特别好吃。”看着自家稻田快速完成插秧,村民张高祥满脸欣喜。

过去,每到插秧时节,劳动力短缺、人工成本高、插秧效率低等问题突出。为破解这一难题,前龙村积极对接玉屏侗族自治县供农农机农民专业合作社,通过专业力量下沉田间,为村民提供科学育苗指导、机械化插秧一站式服务,有效补齐了农村劳动力短板,全方位保障农业生产有序推进。

“村里年轻人基本都外出了,往年插秧人手特别紧张,种田压力很大。今年有合作社帮忙科学育苗、机械插秧,有效解决了我们农忙的大难题。”村民罗仕锦说。

今年,前龙村集中推广优质稻品种野香优,种植规模达260亩,覆盖带动村内38户农户。全程采用机械化标准化种植,每亩定植12000株秧苗,保障了秧苗成活率和后期长势。

近年来,玉屏侗族自治县大力推进水稻全程机械化种植,积极推广机械化育苗、机械化插秧、无人机生物防治、机械化收割等技术体系,大幅提升产业标准化、规模化水平,跑出粮食产业发展“加速度”。

“插秧旺季,我们组织专业农机手开展机插服务。现代化农机设备大幅提升了耕作效率,有效减轻了农户的劳动负担,让老百姓轻松种田、安心种粮。”玉屏侗族自治县供农农机农民专业合作社负责人姚林介绍道。

截至目前,玉屏侗族自治县已栽

插水稻2.8万亩,完成计划种植62%。该县还将持续跟进田间管护,通过无人机科学飞行、精准施肥、机械采收等现代农业服务,贯穿水稻生长全周期,全方位保障水稻长势,全力护航粮食稳产、提质,以现代农业发展助力乡村振兴。

Kgeev nyaoh laemp yav buh naih, Tongc Renc Sil wiil Pienc Nyenc Gaeml Zil Zil Xeenp jens jeengl fap naih, dah dens touk peep xedt aol jih qip keip yav kaik yav laemp yav. daengc bianv yav nongc jih nyaoh jah bail bail map map, il louh louh gas sup laemp digs yav, daengc nyinc naih wac miix digs sox kgoux digs sangp daengv lis dens lail.

Qamt laos xeenp naih Mac Yenl Tangc gaih daol Qeenc Longc cenh bianv yav dos oux, bianv laox biingc piut, yav naemx yebl yebl yabs yabs, diiuc sabt diiuc. Kgaov yav jih qip kgungs naenv kap, sangh gkeip jih qip laemp yav jah deic jih qit nyaoh kgaov yav gkeip bail gkeip map. Jih qip touk wangp nup, wango jav il louh louh gas laemp dogl dih. louh louh gaenx gedl, kgongl kgegs kgongl laot yangh, gods xebc dah fenh zongh,

kgoil yav suh laemt wenp. “Jih qip laemp yav lieeux legc lieeux sinc yuns, canx liangl pangp, kgouxbuh lail, deic map dungl kgoux lail jil kaenk.” Lis nuv yav bens laot xic laemp wenp, cenh mienc Zangh Gaoh Qangc gkeip nas gol.

Xic unv, yangl touk laemp yav, nyenc weex kgongl yuns, kgav sinc juiv, laemp kgaenl maenv wenl tiic naih wenl tiic jav gungc. weil gaix jeec jage nanc tiic naih, Qeenc Longc cenh ganx bail semh wiil Pienc Gongl Nongc nongc jih nonoc mienc zongl nyenc hoc zoc seep, deic maenv zongl nyenc soh legc luih touk yav, kgeeus cenh mienc weex nup koh xoc dogl gas, deic jih zix laemp yav, il naih, nyenc daol sags yav doh kgeis souc nyenc yuns lax, deic nongc nyenc senh canx weex lail.

“Kgaov xaih nyenc liux xedt ugs senl, laengx nyinc laemp yav souc kgeis lis nyenc daengh juv, sags yav qeek wenp mangc. Nyinc naih lis hoc zoc seep bangl koh xoc gogl gas, deic jih zix laemp yav, douv jiuil kgeis souc mange hap.” cenh mienc Loc Sil Jenx baov.

Nyinc naih, Qeenc Longc cenh gaenx dos hangc kgoux lail yeex xangh youl, dos lis 260 moux, daiv lis 38 yanc gaenx weex. Dah gaos touk peep xedt aol jih qip weex, meix moux yav laemp lis 12000 kgongl gas, baos maenl lenc gas xe-ev gas soh.

Mieenge nyinc naih map, wiil Pienc Nyenc Gaeml Zil Zil Xeenp deic jih qip sags yav wongt bail nas, eengv aol jih qip bail dogl gas, aol wuc renc jih map bianv ems, deic souh guc jih map xup kgoux, deic canx nyeeec biaooh zenx fap, gueih moc fap tigt pangp, deic kgoux canx nyeeec fac zanx weex lis hoik.

“Dogl dav laemp, jiuil zux zic maenv nyeeec wox gkeip jih zix laemp yav jah map daengh gkeip. Maenv Xeenp daij fap nongc jih naih weex lis yuh lail yuh hoik, begs singk kgeis douh ugs nup kgongl, douv begs singk kuanp sais sags dae-nl yav, fangk semp dos kgoux”, wiil Pienc Gongl Nongc Nongc Jih Zongh Nyeeec Hoc Zoc Seep Yaoc Lienc lebc baov.

Touk xic naih, wiil Pienc Nyenc Gaeml Zil Zil Xeenp yix laemp lis 2.8 weenh moux, weex wenl jil fap 62%. Maenl lenc, xeenp naih naengl meenh deic kgoux kgaov yav bonc lail, aol wuc renc jih bail bi-anv ems, dos maoc, xup kgoux, dah dens touk peep xedt aol jih qip we-ex, baos kgoux kgaov yav pangp mags, xup lis gungc, wenp lis lail, aol xeenp daij nongc nyeeec fac zanx map bangl xangh cenh zenx xenh.

(来源:天眼新闻 翻译:伍国妹 译审:潘永荣)

双语新闻

汉文·侗文对照

文学欣赏

夜书所见

Nyaemv Xap Lis Nuv

萧萧梧叶送寒声,
江上秋风动客情。
知有儿童挑促织,
夜深篱落一灯明。

Bav meix nyanl sup xeex xeex danc,
Ul nyal xids lemc yaoc xangk yanc.
Lis wox lagx uns juuv ids bians,
Banv janl geel xegs buil abs nyanl.

(汉文·侗文对照 文:叶绍翁 翻译:石倩 译审:潘永荣)

希望 心中

我从山中来,
带着兰花草,
种在小园中,
希望开花好。

万物礼己,
任心修德,
修德固礼,
礼中修心。

一日望三回,
望到花时过;
急坏看花人,
苞也无一个。

心平且息,
息心而静,
静心而息,
息心而静。

眼见秋天到,
移花供在家;
明年春风回,
祝汝满盆花!

息散秋心,
心静气和,
气和心静,
心静气和!

(汉文·彝文对照 文:胡适 翻译:陈丽 译审:罗德显)

1934年12月中旬的一天,红军来到黎平县地青侗寨(今地青村),由于人地生疏,需要有个当地人带路,但红军在寨中始终找不到带路人,只好到寨外寻找。

三名红军战士走到离寨子不远的地方,便看到村民石恩林扛着扁担迎面走来。红军喜出望外,走到他身旁,和和气气地说:“老乡,请你不要害怕,我们想请你帮忙带个路,付你路费,还开路条给你回家,好不好?”

石恩林一听要给军队带路,心里很是害怕,心想:以前别人给军队带路,直到现在有些人还没回家,如今这任务肯定是一定要做的,要是完成后能回家就好了。就这样,他答应给红军带路。

石恩林带着红军战士走到离寨子几里路的凉水井边,他停下来说:“我口渴,想喝点凉水。”红军战士以为他真的口渴,就一起停下来在亭子里休息。其中一名战士和他一起到井边去喝水,他见另外两名红军战士没有跟上来,就打了逃跑的主意。

石恩林趁那位红军战士扑在井边喝水的时候,就推了他一下,幸好这位红军战士支撑得住,没被推入井中。石恩林见事情未成,不知如何是好,只好索性扑过去压在红军战士身上。红军战士一边喊“老乡”,一边和他扭打,两人滚到了井下面的泥田里。在凉亭里休息的两名红军战士听到响声,连忙赶去看,只见两人浑身是泥,扭打在一起。有位红军战士怕自己的战友吃亏,遇到生命危险,着急地用枪托砸了石恩林的大腿几下。石恩林见有人来,只好放手站了起来,默默地等着挨打。

三名红军战士把他押到指挥员面前,并汇报了打架的情况。指挥员仔细问了石恩林后,发现他的腿磨破了皮,有的地方还有少量出血和发肿,就派卫生员给他上药,还将自己的棉衣披在他身上,并送他回家。事后,指挥员批评“打架”的战士说:“同志,这是少数民族地区,群众不了解我们,他不愿意带路,就不要勉强嘛。”那位红军战士受批评后,意识到了自己的工作没有做好,才造成这场误会。

为了让石恩林早日恢复,让更多的群众了解红军,战士们除了给他两块大洋做养伤费外,还轮流给他送饭送药。每日三餐,每餐都是一大红花

十二个红花碗 Juf Ob Laib Dit Bangx Xok

碗糯米饭和一大红花碗猪肉,一连送了两天,石恩林的伤渐渐恢复,他家里也添了12个花色一样的红花碗。

红军的举动,让石恩林和寨上的群众深受感动。红军临走时,大家争着给他们带路,石恩林还将自己编的几对草鞋送给红军战士们,愿他们早日归来。

Niangb diot hniut 1934 hlat 12 bangf ghab diongb bangf ib hnaib, Hongf Jenb dax leit Lix Bix bangf Dik Qenb Vangl Gud, bangs ax xangk naix ax bub gid, nongt ed laib vangl nongd bangf naix dax yangl gid. Hongf Jenb vangs ax jas naix lol yangl gid, jef hangb mongl laib vangl ob pit vangs dol naix lol yangl gid.

Bib laix Hongf Jenb zaid sid hangb leit laib vangl nongd ax dol laib bangf khangd qut, bangf daij naix ait gheb gol hot Sif Enb Linf gid diangb ghangx hangb dax. Hongf Jenb ngit bongf ghax ghangb hvib genf yenf, hangb leit nengx bangf ib pit, ait ghab lil bangf hot: “Bad yut, mongx ax gid hxib, bib dios daij khed daij hxat bangf duik wuk. Bib sangx dlak mongx bangf laib mangf, yangl bib mongl leit Zongb Caof mongl. Bib baib mongx seix, jul ait jox gid diot mongx mongl zaid heib, vut ax vut?”

Sif Enb Linf hngand hot ed nenx des dol yongx yangl gid, jox hvib hxib bongt wat. Nengx diangd nenx xas khangd denx id des dol Caib Jenb, Dieeb Jenb yangl gid, leit xangf nongd daij maix dol naix ax bil lol leit zaid. Hongf Jenb xangs nenx bangf dol nongd nenx nongt hsent nongt ax hsent, jox hvb nenx hot: Dias nongd laib gheb ghax dios zuk ax faf yel, hangd hot ghax dios nongd mongl leit zaid ghax vut yangx. Ghax dios ait nend, nenx ghax dab

hveb des Hongf Jenb yangl gid. Sif Enb Linf yangl Hongf Jenb mongl leit laib vangl ob bib lil gid dol bangf laib ghab but eb ment hvent, nenx xongb lob hmat hot: “Wil ngas lot bongt, wil nongt hek had eb senb.” Dol yongx seix hngand hot nenx jus deix ngas ghongd eb, ghax xob lob niangb diot ghab but dis hxet ves. Maix ib daij yongx sul nenx ib gid dax ghab but ment hek eb. Nengx ngit ob daij Hongf Jenb ax des nenx lol dab, ghax nenx ait ghab jit zuk mongl.

Nengx ngit daij Hongf Jenb niex niel niangb eb ment id hek eb bangf hxot id, ghax hvongd daij yongx ib hvongd, daij vut daij Hongf Jenb ax baix dax mongl eb ment, gos zat diot ib pit het. Sif Enb Linf ngit bongf laib ghab jit ax jangx yangx, ax bub ait deis jef vut, ghax neif diot Hongf Jenb bangf jox jid gid waix. Hongf Jenb zaid sid ib bil gol “bad yut”, ib bil sul nenx xit nenk, ob laix naix lind ghod lind gheik, lind dax mongl eb ment gid dab bangf laib lix langf mongl yangx. Niangb diot ghab but dis hxet ves bangf ob daij yongx Hongf Jenb hngand hsb bet bongt wat, dax diax dax mongl hxit, ngit bongf ob laix jox jid sail dios ghad sangd, xit nenk diot ib gid. Maix daij Hongf Jenb hat hvib nongf bangf bul gos bil, ait hxat gos jox nangs naix, ghax gid lial eb ghab bab hxongt mongl nil Sif Enb Linf bangf ghab bab ob bib lind. Sif Enb Linf ngit maix naix dax yangx, ghax xangt bil hxud waix lol, ghax dangl gos dib daij.

Bib daij Hongf Jenb bax nenx neif leit Dik Qenb Vangl Gud, des daij hfud hmat dios ait deis xit dib. Daij hfud gid gid nais Sif Enb Linf,

diangd bongf nenx bangf ghab git lob xix xal ghab lik, maix dol khangd qut lol nenk daib hxangd sul angt, ghax gol naix dax diot jab diot nenx, daij dad nongf bangf ud bongk gangx diot nenx bangf jox jid, daij hsongt nenx mongl zaid mongl. Dangl ghangb, daij hfud hot daij “xit dib” bangf daij zaid sid: “Tongf zik, laib nongd dios saox sud minf cuf jox fangb, dol naix ax bub bib, nenx jef ax hangd des bib yangl gid, ghax xet gid gid yaf nenx mat!” Daij Hongf Jenb yens hot yangx, dangl ghangb, nongf bub nenx ait ax vut liex gheb, jef ait jangx ait nongd.

Weid liaox baib Sif Enb Linf sod nenk diangd vut lol, baib dol naix not bub Hongf Jenb, dol yongx ax dios hot baib nenx ob laib bix seix, daij taib bax des nenx hsongt gad hsongt jab. Ib hnaib bib dent, dent dent sail dios ib dit hlieb hlieb dlub gif bul bangf gad nef sul lb dit dit bangx xok bangf ngix bat, jus hsongt ghax hsongt ob hnaib, nenx ghax gid gid vut lol yangx, nenx zaid seix jef not dax juf ob laib xok bangf dit bangx xok.

Hongf Jenb bangf dol lob bil nongd, baib Sif Enb Linf sul diongb vangl bangf dol naix maix hvib jul. Hongf Jenb nongt mongl bangf hxot id, laix laix sail xit lul des Hongf Jenb yangl gid, Sif Enb Linf daij dad nenx nongf ait bangf ob bib bongl hab hx-ub baib dol Hongf Jenb zaid sid, dan-gl nenx dol sod nenk diangd lol.

(来源:《红军故事萃》 翻译:余涵照 译审:张成)

红军故事

汉文·苗文(中部方言)对照

好日子过一辈子 Ndianlgonz Gvas Ndaix Ndil Leuuxxeuh

如果得和你做一家,
如果得娶妹在一室,
咱俩走夜路手牵手,
去逛街也同行;
咱俩是打算种地还是种田啊?
如果打算种地也不让你扛锄头,
如果打算种田也不让你扛锄头;
如果打算做生意也不让你跟着(奔波),
你在家安心等我,
坚定不移地在家等我。
我去上方买卖骏马,
你去下方买卖水牛,
你在家喂鸡鸭等我,
等我回家咱俩再煮饭,
我去挑水你生火,
我顺柴你舀米汤,
我舀米汤你顺柴,
柴火笑着迎太阳,
柴火旺得像太阳,
咱俩的日子好一辈子,
好日子过一辈子!

Is ndaix menz xamh eeux,
Is ndaix maix xamh raanz,
Soongl rauz byaaic jaanglhamh doc dungx gaml jeenl lee ma,
Bail xunz gaail doc dungx guehdoh;
Soongl rauz haz suans guehrih noz suans guehnoz raax mu?
Xaxnoz suans guehrih yieh miz haec maix gead gvaz,
Xaxnoz suans guehnoz yieh miz haec menz gead qyas geelaz,
Xaxnoz suans guehnoz yieh miz haec maix riangzlangl geelaz;
Menz qyas raanz dez saml xac goy,
Qyus raanz dez samlmanh xac goy.
Goy xih bail genz guehgax max,
Bail lac guehgax maaz,
Menz qyus eeux geal bidtgais xac gul,
Xac gul daaus dangz raanz lengcixh rungll haux,
Goy bail aul ramx xih maix ndangx fiz,
Goy sonh fiz xih menz ndigt omx,
Gul ndigt omx xih menz sonh fiz,
Fiz reeul banz buxhees,
Fiz xeeh lumc danglgonz,
Soongl rauz ndianlgonz ndil leuuxxeuh,
Ndianlgonz Gvas Ndaix Ndil Leuuxxeuh!

(收集整理、翻译:毛玉强 译审:王正直)

布依族古歌

汉文·布依文对照